

โต้เกษตรกร

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 สงขลา
กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- กลุ่มควบคุมตามพระราชบัญญัติ สวพ.8
- เตือนภัยเกษตรกร
- B C G
- หมอพื้นบ้าน

ฉบับที่ 11 ประจำเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2564

วารสารฉบับออนไลน์
เกี่ยวกับผลงานวิจัยด้านการผลิตพืชและให้บริการวิชาการเกษตร

ได้เกษตร

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 สงขลา
กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ได้เกษตร

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 สงขลา
กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สารบัญ

บทบรรณาธิการ	1
แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผล มาจากสถานการณ์โควิด-19 พ.ศ. 2564 – 2565	2
ถอดรหัส BCG ภาคเกษตร	3
ข่าวใต้เกษตร	10
เตือนภัยเกษตร	12
หมอพื้นบ้านตรัง กับภูมิปัญญาการใช้สมุนไพร	14
แนะนำหน่วยงาน กลุ่มควบคุมตาม พระราชบัญญัติ สวพ.8	18

บทบรรณาธิการ

“ได้เกษตร ประจำเดือนกรกฎาคม เดือนแห่งความหวัง”

ความหวัง ของประชาชนทั่วไปในเดือนนี้คือ การได้รับการฉีดวัคซีน โควิด 19 เพราะสถานการณ์ระบาดรุนแรงขึ้นจากยอดผู้ติดเชื้อที่สูงถึง 5,000 คนมาหลายวัน ก็ขอให้ระมัดระวังป้องกันให้มากขึ้น ถ้าเราใช้ความกล้าหาญ พยายามแล้วเราก็ไม่เคร่งครัดในการป้องกัน แต่ถ้าใช้วิชาการนำเราจะพบว่าช่วงนี้น่ากลัวกว่าช่วงไหนๆที่ผ่านมา

ความหวัง ของเกษตรกรภาคใต้ คือเป็นเดือนที่ผลไม้ภาคใต้จะเริ่มทยอยออกผลผลิตตั้งแต่เดือนนี้เป็นต้นไปจนถึงกันยายน ทั้งเงาะทุเรียน มังคุด ลองกอง เดือนนี้ทุเรียนราคาปลีกขึ้นถึง 190 บาท/กิโลกรัม ก็หวังว่าเกษตรกรภาคใต้จะขายได้ราคาดี แต่จะต้องปรับกลยุทธ์ทางการตลาดให้เข้ากับสถานการณ์โควิด 19

ความหวัง ของหน่วยราชการ คือการผ่านงบประมาณของสภาฯ เพื่อมาทำงานช่วยเหลือเกษตรกร งบประมาณประเทศปีนี้ยังคงถูกนำมาใช้เพื่อโควิด 19 ซึ่งเป็นปัญหาเร่งด่วน ส่วนงบประมาณการพัฒนาในด้านอื่นๆ ชะลอตัวลงบ้าง แต่ก็ต้องทำงานขับเคลื่อนประเทศให้บรรลุตามนโยบายชาติ โดยฉบับนี้เจาะลึก BCG เกษตร มาให้ได้อ่านกันในเดือนนี้ เพื่อจะได้ขับเคลื่อนการพัฒนาได้ต่อเนื่อง

ขอบคุณที่ติดตามได้เกษตร สวัสดีครับ

ธัชชาวินท์ สรรุโณ
ผู้เชี่ยวชาญ สวพ.8

แผนแม่บทเฉพาะกิจ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ อันเป็นผลมาจาก สถานการณ์โควิด-19 พ.ศ. 2564 – 2565

แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจาก
สถานการณ์โควิด-19 พ.ศ. 2564 – 2565

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างกว้างขวางและรุนแรง จำเป็นต้องได้รับการพิจารณาทบทวนยุทธศาสตร์ชาติให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ เจือปน และบริบทการพัฒนาใหม่ของประเทศยิ่งขึ้น โดยยังคง “เป้าหมาย” ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ไว้เช่นเดิม แต่จะให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้สามารถ “ล้มแล้วลุกไว” (Resilience) อันประกอบด้วย มิติการพัฒนา 3 ประการ ได้แก่

- 1) การพร้อมรับ (Cope) หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการภายใต้สภาวะวิกฤติ ให้สามารถยืดหยุ่นและต้านทานความยากลำบาก รวมถึงฟื้นคืนกลับสู่สภาวะปกติได้อย่างรวดเร็ว
- 2) การปรับตัว (Adapt) หมายถึง การปรับทิศทาง รูปแบบ และแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง พร้อมกระจายความเสี่ยงและปรับตัวอย่างเท่าทันเพื่อแสวงหาประโยชน์จากสิ่งที่เกิดขึ้น และ
- 3) การเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อม เติบโตอย่างยั่งยืน (Transform) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง และปัจจัยพื้นฐานให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง

โดยได้ระบุประเด็นการพัฒนา 4 ประการ 1) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากภายในประเทศ 2) การยกระดับขีดความสามารถของประเทศเพื่อรองรับการเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว 3) การพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคนให้เป็นการกำลังหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ 4) การปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศ ให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่จะส่งผลกระทบต่อศักยภาพของประเทศ

สำหรับด้านเกษตร แผนแม่บทเฉพาะกิจฯ ได้บรรจุ
ประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้คือ

พร้อมรับ (Cope) 1) สร้างแพลตฟอร์มการตลาดดิจิทัล ให้กลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนสามารถเข้าถึงตลาดและผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศได้โดยตรง เพื่อสร้างรายได้ และเป็นฐานรองรับให้แก่แรงงานที่ตกงาน

ปรับตัว (Adapt) 1) ส่งเสริมการปรับตัวของเกษตรกร โดยการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรผ่านการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่ พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ มาตรฐานความปลอดภัย และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ พร้อมทั้งเรียนรู้การใช้แพลตฟอร์ม และเครื่องมือทางการตลาดออนไลน์รูปแบบใหม่เพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้ 2) พัฒนาระบบโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานภาคการเกษตรให้ยังสามารถขนส่งสินค้าทั้งในประเทศและระหว่างประเทศได้ในสภาวะวิกฤติที่ระบบตลาดหยุดชะงักรวมถึงเชื่อมโยงกับภาคการผลิตอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโต (Transform) ปรับโครงสร้างภาคการเกษตรโดยการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในกระบวนการผลิตและการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มผลผลิตภาคเกษตร สร้างมูลค่าเพิ่มในสินค้าเกษตร และสามารถเป็นวัตถุดิบที่มีคุณภาพในภาคการผลิตที่ต่อเนื่อง อาทิอุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์

ถอดรหัส BCG ภาคเกษตร

รัชชาวิวัฒน์ สระโสม

ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการผลิตพืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ (ภาคใต้ตอนล่าง)

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 สงขลา กรมวิชาการเกษตร

บทนำ BCG

“โมเดลเศรษฐกิจ BCG” เป็นการพัฒนา 3 เศรษฐกิจ คือ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio economy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ไปพร้อม ๆ กัน โมเดลเศรษฐกิจ BCG มีความสอดคล้องกับ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และสอดคล้องกับหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (SEP) โดยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ทำหน้าที่บูรณาการ การพัฒนาตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ใช้องค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม สร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Creation) จากฐานความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพและวัฒนธรรมด้วยกลไกตุลาภิ (Quadruple Helix) ทั้งนี้กิจกรรมหลักภายใต้โมเดลเศรษฐกิจ BCG ประกอบด้วย

- 1) อนุรักษ์ พัฒนา เพิ่มพูนทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม
- 2) บริหาร จัดการ การใช้ประโยชน์และบริโภคอย่างยั่งยืน
- 3) ลดและใช้ประโยชน์ของทิ้งจากกระบวนการผลิตสินค้าและบริการ
- 4) เพิ่ม Value Creation ตลอดห่วงโซ่มูลค่า ตั้งแต่ภาคเกษตรที่เป็นต้นน้ำ จนถึงภาคการผลิตและบริการ 5) สร้างภูมิคุ้มกัน พึ่งพาตนเอง และเพิ่มสมรรถนะในการฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว

ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 – 2569

“โมเดลเศรษฐกิจ BCG” เป็นการพัฒนา 3 เศรษฐกิจ คือ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ไปพร้อม ๆ กัน โมเดลเศรษฐกิจ BCG มีความสอดคล้องกับ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และสอดคล้องกับหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (SEP) โดยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ทำหน้าที่บูรณาการ การพัฒนาตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ใช้องค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม สร้าง มูลค่าเพิ่ม (Value Creation) จากฐานความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพและวัฒนธรรมด้วยกลไกตุลาภิ (Quadruple Helix) ทั้งนี้กิจกรรมหลักภายใต้โมเดลเศรษฐกิจ BCG ประกอบด้วย

- (1) อนุรักษ์ พัฒนา เพิ่มพูนทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม (2) บริหาร จัดการ การใช้ประโยชน์และบริโภคอย่างยั่งยืน (3) ลดและใช้ประโยชน์ของทิ้งจากกระบวนการผลิตสินค้า และบริการ (4) เพิ่ม Value Creation ตลอดห่วงโซ่มูลค่า ตั้งแต่ภาคเกษตรที่เป็นต้นน้ำ จนถึงภาคการผลิตและบริการ และ (5) สร้างภูมิคุ้มกัน พึ่งพาตนเอง และเพิ่มสมรรถนะในการฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว

วิสัยทัศน์ประเทศไทย ตาม “โมเดลเศรษฐกิจ BCG”

เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาฟื้นฟู ฐานทรัพยากร และความหลากหลายทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2564 การประชุมคณะกรรมการบริหารการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) ได้เห็นชอบยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2569 และพร้อมประกาศให้เป็นวาระแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์ และแผนงานขับเคลื่อน “โมเดลเศรษฐกิจ BCG” ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : สร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ ด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ เน้นการนำความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไปบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ และ การใช้ประโยชน์เพื่อความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นทุนพื้นฐานต่อการพัฒนาเศรษฐกิจให้ เติบโตเพื่อส่งต่อสู่คนรุ่นต่อไป รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติจากการมอง ว่า “Nature as Resource” เป็น “Nature as Source” มีแผนงานขับเคลื่อนที่สำคัญ ได้แก่

แผนงานที่ 1.1 อนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม (BCG – Biodiversity & Cultural Conservation and Utilization)

- โปรแกรมที่ 1 การคุ้มครอง ป้องกัน อนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทาง ชีวภาพและวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน
- โปรแกรมที่ 2 พัฒนาแพลตฟอร์มการปลูกเลี้ยงและขยายพันธุ์เพื่อทดแทนการนำออกจากแหล่งธรรมชาติที่เหมาะสม เพื่อสร้างรายได้ ทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนโดยไม่รบกวนธรรมชาติ การขยายพันธุ์พืชพื้นบ้าน พืชป่า พืชท้องถิ่นที่มีมูลค่าสูง และกำลัง จะสูญหาย การเพาะขยายเห็ดป่าจากธรรมชาติซึ่งมีราคาสูง การเพาะกล้าไม้เศรษฐกิจ หรือ กล้วยไม้ป่า รวมถึงการปรับปรุงพันธุ์ พืชต่างๆ เหล่านี้

ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 – 2569
ยุทธศาสตร์ที่ 1 : สร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ ด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์

แผนงานที่ 1.3 พัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน (BCG – Resource Management System)

- โปรแกรมที่ 1 พัฒนาแพลตฟอร์มสนับสนุนการรวบรวมและจัดเก็บ ข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยีของชุมชน รวมทั้งพัฒนาระบบเชื่อมโยง Big Data ให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลที่เข้าถึงได้สะดวกและรวดเร็ว
- โปรแกรมที่ 2 พัฒนากลไกและกำหนดกฎเกณฑ์/กฎระเบียบด้านการบริหารจัดการ การใช้ประโยชน์ และการจัดสรรผลประโยชน์
- โปรแกรมที่ 3 พัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อการยกระดับมาตรฐาน การจัดเก็บและรักษาทรัพยากรพันธุกรรม

แผนงานที่ 1.2 สร้างความสามารถในการบริหารทรัพยากรและการบริโภคที่ยั่งยืนของชุมชน (BCG - Community Management and Sustainable Consumption)

- โปรแกรมที่ 1 พัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนและผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพที่ยั่งยืน
- โปรแกรมที่ 2 สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรระหว่างชุมชน สถาบันวิจัยในท้องถิ่น และภาครัฐ

แนวทางการวิจัยและพัฒนารจัดการพืชโดยใช้แนวทาง “โมเดลเศรษฐกิจ BCG” สวพ.8 ปี 2566-2569

แผนงานอนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม

(BCG – Biodiversity & Cultural Conservation and Utilization)

มุ่งเน้นพัฒนาแพลตฟอร์มการปลูกเลี้ยง และขยายพันธุ์เพื่อทดแทนการนำออกจากแหล่งธรรมชาติที่เหมาะสม การนำองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ในการขยายพันธุ์พืช สัตว์ เพื่อเป้าหมายสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนโดยไม่รบกวนธรรมชาติ โดยให้ความสำคัญกับการขยายพันธุ์พืชพื้นบ้าน พืชป่า สัตว์พื้นเมืองที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของชุมชน แต่อยู่ในสภาวะใกล้หรือมีความเสี่ยงสูญพันธุ์ เช่น พืชท้องถิ่นที่มีมูลค่าสูงและกำลังจะสูญพันธุ์ การเพาะขยายเห็ดป่าจากธรรมชาติซึ่งมีราคาสูง การเพาะเลี้ยงผึ้งและชันโรง การเพาะกล้าไม้เศรษฐกิจ หรือ กล้วยไม้ป่า นอกจากนี้ยังรวมถึงกิจกรรมการปรับปรุงพันธุ์ เช่น เห็ดเพื่อเศรษฐกิจ

แผนงานสร้างความสามารถในการบริหารทรัพยากรและการบริโภคที่ยั่งยืนของชุมชน (BCG – Community Management and Sustainable Consumption)

มุ่งเน้นยกระดับความสามารถของชุมชนให้เป็นผู้บริหารจัดการให้เกิดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชน และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพที่ยั่งยืนสร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการบริหารจัดการทรัพยากรระหว่างชุมชน สถาบันวิจัยในท้องถิ่น และภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ใช้ศักยภาพของพื้นที่ การตอบสนองความต้องการในแต่ละพื้นที่ การสร้างความเข้มแข็งในระดับพื้นที่ การดำรงไว้ซึ่งลักษณะ รวมถึงการใช้ประโยชน์จาก “ความหลากหลายทางชีวภาพ” และ “ความหลากหลายทางวัฒนธรรม” มาต่อยอดและยกระดับมูลค่าในห่วงโซ่การผลิตสินค้าและบริการให้มีมูลค่าสูงขึ้น ด้วยการใช้ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่

แผนงานที่ 2.1 เพิ่มความมั่นคงด้านอาหาร สุขภาพ และพลังงานของชุมชน (BCG – Community Security)

- โปรแกรมที่ 1** สร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร พัฒนาแพลตฟอร์มที่มีความเหมาะสมกับบริบททางสังคม สภาพภูมิศาสตร์ เพื่อสนับสนุนการสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารในมิติความพร้อม (Availability) ความปลอดภัย มีคุณค่าทางโภชนาการ เพิ่มโอกาสในการเข้าถึง (Access) สำหรับชุมชนโดยเน้นการยกระดับระบบการผลิตอาหารให้มีประสิทธิภาพ และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
- โปรแกรมที่ 2** สร้างความมั่นคงทางด้านสุขภาพ การใช้สมุนไพร การพัฒนาคุณภาพ และประสิทธิภาพของสมุนไพร การคัดเลือกชนิดพันธุ์ การขยายพันธุ์ พัฒนาพันธุ์ เพื่อการปลูกที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ พัฒนาศูนย์สมุนไพรมาตรฐาน พัฒนาต่อยอดสู่ผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ความคิด สร้างสรรค์และเทคโนโลยีสมัยใหม่

ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 – 2569

แผนงานที่ 2.3 เพิ่มโอกาสการเข้าถึงและถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชุมชน (BCG-Accessibility & Knowledge Transfer)

- โปรแกรมที่ 1** การพัฒนาแหล่งความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้กับชุมชน ตอบโจทย์ความต้องการในลักษณะองค์รวม ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ โดยองค์ความรู้และเทคโนโลยีต้องพร้อมใช้ นำไปปฏิบัติได้จริง และ มีราคาที่เหมาะสมเข้าถึงได้
- โปรแกรมที่ 2** การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมสู่ชุมชน นำความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ร่วมกับภูมิปัญญา เพื่อยกระดับประสิทธิภาพทั้งระบบ เพิ่มมูลค่า และความยั่งยืน ด้วยหน่วยงานในพื้นที่ และศูนย์เรียนรู้ในชุมชน

แผนงานที่ 2.2 การพัฒนาเชิงพื้นที่ (BCG - Area Based Development)

- โปรแกรมที่ 1** ระเบียบเศรษฐกิจภาคเหนือ พัฒนาระบบเกษตรปลอดภัย มีมูลค่าสูง การแปรรูป พัฒนาเศรษฐกิจตลอดโซ่คุณค่าของพืชสำคัญในพื้นที่
- โปรแกรมที่ 2** ระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พัฒนาพืชเศรษฐกิจชนิดใหม่ เพิ่มผลิตภาพการใช้น้ำแหล่งน้ำขนาดเล็ก
- โปรแกรมที่ 3** ระเบียบเศรษฐกิจภาคกลาง พัฒนาเกษตรคุณภาพสูง โดยเฉพาะกลุ่มผัก และการแปรรูปผลผลิตเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า
- โปรแกรมที่ 4** ระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออก พัฒนากลุ่มไม้ผล การเพาะปลูกแบบเกษตรอัจฉริยะ การแปรรูป การสกัดสารมูลค่าสูงจากผลไม้หรือพืชสมุนไพรเพื่อเป็นเวชสำอาง
- โปรแกรมที่ 5** ระเบียบเศรษฐกิจภาคใต้ พัฒนาพืชเศรษฐกิจชนิดใหม่ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การแปรรูปผลผลิตเป็นอาหารที่มีมูลค่าสูง

แผนงาน เพิ่มความมั่นคงด้านอาหาร สุขภาพ และพลังงานของชุมชน (BCG – Community Security) ประกอบด้วย การสร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร พัฒนาแพลตฟอร์มที่มีความเหมาะสมกับบริบททางสังคม เพื่อสนับสนุนการสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารในมิติความพร้อม (Availability) ทั้งปริมาณและคุณภาพ มีความปลอดภัย มีคุณค่าทางโภชนาการ ซึ่งเพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย เพิ่มโอกาสในการเข้าถึง (Access) อาหารทั้งในยามปกติ และในยามวิกฤติ โดยเน้นการยกระดับระบบการผลิตอาหารให้มีประสิทธิภาพ และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การสร้างความมั่นคงทางด้านสุขภาพ โดยพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อยกระดับการใช้สมุนไพรเพื่อการพึ่งตนเองและเพื่อความมั่นคงทางสุขภาพ ใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพ และประสิทธิภาพของสมุนไพร ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ ตั้งแต่การคัดเลือกชนิดพันธุ์ การขยายพันธุ์ และ พัฒนาพันธุ์ เพื่อการปลูกที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ นำไปสู่การพัฒนาและยกระดับสมุนไพรสู่มาตรฐานระดับที่เป็นที่ยอมรับ เกิดการพัฒนาต่อยอดสู่ผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย เพิ่มการสร้างงาน พร้อมทั้งเพิ่มความมั่นคงด้านสุขภาพในชุมชน

แผนงานการพัฒนาเชิงพื้นที่ (BCG – Area Based Development)

- ภาคเหนือ** เน้นเกษตรปลอดภัย มีมูลค่าสูง ส่งเสริมการแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ การแปรรูปขั้นต้นเพื่อเป็นอาหาร อาหารสัตว์ แปรรูปขั้นสูงเพื่อเป็นอาหารเสริม รวมถึงการนำวัฒนธรรมล้านนา (Creative Lanna) มาสร้างเรื่องราว
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** เน้นส่งเสริมการผลิตสัตว์ พืชเศรษฐกิจชนิดใหม่ การเพาะเลี้ยงแมลง การจัดการแหล่งน้ำขนาดเล็ก การใช้น้ำเพื่อการเกษตรกรรม การท่องเที่ยวตามวิถีชีวิตวัฒนธรรมและความเชื่อริมฝั่งโขง
- ภาคกลาง** เน้นพัฒนาเกษตรคุณภาพสูง การแปรรูปผลผลิตยกระดับแหล่งอาหารริมทาง (Street Food) ให้มีคุณภาพ เชื่อมโยงการท่องเที่ยว
- ภาคตะวันออก** เน้นการพัฒนาผลไม้ เกษตรอัจฉริยะ การแปรรูป การสกัดสารมูลค่าสูงจากผลไม้ หรือพืชสมุนไพร การท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- ภาคใต้** เน้นการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ พืชเศรษฐกิจชนิดใหม่ เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การแปรรูป รวมถึงการนำเสนอเรื่องราวของปักษ์ใต้ยุคใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : ยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
สาขาเกษตร มีเป้าหมายปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรของประเทศไทยสู่ 3 สูง คือ ประสิทธิภาพสูง ด้วยการใช้เทคโนโลยี และ นวัตกรรมผสมผสานภูมิปัญญา มาตรฐานสูง ครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพ โภชนาการ ความปลอดภัย และระบบการผลิตที่ยั่งยืน รายได้สูง ด้วยการผลิตสินค้าเกษตรที่เน้นความเป็นพรีเมียม มีความหลากหลาย และกำหนดราคาขายได้ตามคุณภาพของผลผลิตเกษตร โดยมี กลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่ม คือ 1) พืช/สัตว์ เศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ผัก ผลไม้ ไข่ ไก่ ไก่เนื้อ สุกร กุ้ง และไม้เศรษฐกิจ 2) พืช/สัตว์มูลค่าสูง รวมถึง พืช/สัตว์ชนิดใหม่ หรือพืช/สัตว์ประจำถิ่น ได้แก่ สมุนไพร ผักพื้นบ้าน ใคเนื้อ ไข่พื้นบ้าน ปลา ปูม้า ปูทะเล แมลง 3) ปัจจัยการผลิตและการให้บริการทางการเกษตร ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย สารปรับปรุงบำรุงดิน สารกำจัดศัตรูพืช อาหารสัตว์ เวชภัณฑ์สัตว์ เครื่องจักรกลการเกษตร อุปกรณ์เกษตรสมัยใหม่ และ บริการทางการเกษตรการบำรุงดิน บริหารจัดการน้ำ

แผนงานที่ 3.1 การพัฒนาสาขาเกษตร 3.1 สาขาการเกษตร
แผนงานที่ 3.1.1 การพัฒนาสาขาการเกษตร (BCG - Agriculture Development)

โปรแกรมที่ 1 ส่งเสริมการผลิตแม่นยำสูง (Precision Farming) ประสิทธิภาพสูง และเกษตรยั่งยืน การนำเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ การเลือกชนิดพืชให้เหมาะสมกับสภาพดินในพื้นที่ ทรัพยากรน้ำ สภาพภูมิอากาศในแต่ละปี การใช้ปัจจัยการผลิตให้เหมาะสมกับความต้องการของชนิดพืชในแต่ละช่วงและฤดูกาล
โปรแกรมที่ 2 ส่งเสริมระบบการผลิตสินค้าเกษตรพรีเมียม (เน้นคุณภาพ โภชนาการ ความปลอดภัย และการผลิตที่ยั่งยืน) ผลิตเกษตรสู่สินค้าพรีเมียม พันธุ์ดีที่มีคุณภาพ การผลิตเข้าสู่มาตรฐาน การผลิตพืชในระบบโรงเรือน การหมุนเวียนทรัพยากร

แผนงานที่ 3.1.2 การเตรียมกำลังคน ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ประกอบการ (BCG - Talent & Entrepreneur Development)

โปรแกรมที่ 1 การสร้างและพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพ และเกษตรกรรุ่นใหม่ ด้านนวัตกรรมเกษตร
โปรแกรมที่ 2 การสร้างและพัฒนาบุคลากรสนับสนุนการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร เช่น นักเทคโนโลยีชุมชน สาขาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เจ้าหน้าที่ตรวจสอบรับรองคุณภาพ

แผนงานที่ 3.1.3 การสร้างและพัฒนาตลาด (BCG - Market Development)

แผนงานที่ 3.1.4 การพัฒนา ปรับแก้ กฎหมาย กฎระเบียบ (BCG - Regulatory Framework)
แผนงานที่ 3.1.5 การจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ และสิ่งอำนวยความสะดวก (BCG - Infrastructure & Facility Development)

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : ยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรม ภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 - 2569

3.2 สาขาอาหาร แผนงานที่ 3.2.1 การพัฒนาสาขาอาหาร (BCG - Food Development) โปรแกรมที่ 1 การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการผลผลิตเพื่อเข้าสู่ กระบวนการผลิต การกระจาย สินค้าและ ผู้บริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ โปรแกรมที่ 2 การพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมการผลิตสีเขียว โปรแกรมที่ 3 การยกระดับอุตสาหกรรมเดิม สร้างอุตสาหกรรมใหม่ และสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยนวัตกรรมการผลิตอาหารฟังก์ชัน / Functional Ingredients แผนงานที่ 3.2.2 การสร้างและพัฒนาตลาด (BCG - Market Development) โปรแกรมที่ 1 การยกระดับความปลอดภัย และมาตรฐาน ของอาหารท้องถิ่น (Street Food / วิสาหกิจชุมชน) โปรแกรมที่ 2 การส่งเสริมแบรนด์อาหารไทย ในระดับโลก ด้วยอัตลักษณ์ และสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แผนงานที่ 3.2.3 โครงสร้างพื้นฐานสำคัญและสิ่งอำนวยความสะดวก

ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 - 2569

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : เสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

เน้นการสร้างภูมิคุ้มกัน และสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างเท่าทัน รวมถึงเข้าถึงโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกที่เกิดขึ้นได้รวดเร็วยิ่งขึ้น การขับเคลื่อนประกอบด้วย 3 แผนงาน ได้แก่
แผนงานที่ 4.1 การพัฒนาเทคโนโลยีและองค์ความรู้ขั้นแนวหน้า
แผนงานที่ 4.2 การยกระดับความสามารถของกำลังคน
แผนงานที่ 4.3 การยกระดับเครือข่ายพันธมิตรทั้งในและต่างประเทศ

จุดเน้น ยุทธศาสตร์ที่ 3 สาขาเกษตร

การยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการด้วยการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มายกระดับประสิทธิภาพการผลิต ลดความสูญเสียในกระบวนการผลิตให้เป็นศูนย์ การหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ หรือการนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน ยกกระดับมาตรฐานสู่การเป็น แหล่งผลิตและให้บริการที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย มีสุขอนามัยที่ดี ให้มีความสำคัญกับระบบการผลิตที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม มาตรการผลิตที่ยั่งยืนเทียบเท่ามาตรฐานสากล รวมถึงการพัฒนาสู่การสร้างผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ใช้นวัตกรรมเข้มข้น เช่น ระบบการผลิต พืชใน Plant Factory การให้บริการด้านสุขภาพที่มีความแม่นยำสูง หรือการแพทย์เฉพาะบุคคล โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นผู้นำในการผลิตและการให้บริการทั้งในระดับประเทศและเวทีโลก

- 1) ส่งเสริมการสร้างและใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตสินค้าเกษตร และการเข้าถึงแหล่งทุนต้นทุนต่ำของสถาบันการเงินภาครัฐ
- 2) เตรียมกำลังคนและผู้เชี่ยวชาญสาขา BCG เกษตร ด้วยการพัฒนาเกษตรกรแกนนำเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวกลางและตัวคูณในพื้นที่ การพัฒนาหลักสูตรเกษตรสมัยใหม่ และการจัดตั้งย่านนวัตกรรมเกษตรเพื่อการบ่มเพาะเกษตรกรและผู้ประกอบการเกษตร
- 3) ส่งเสริมการใช้คลังข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และจัดสมดุลการผลิต และการตลาด ด้วยการพัฒนาระบบแรงจูงใจ ให้เอกชน/ชุมชนเข้าถึงข้อมูลภาครัฐ เกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดส่งข้อมูลในระดับพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าเกษตร เช่น การได้รับสิทธิในการพัฒนาทักษะใหม่ๆ การยกเว้นค่าบริการภาครัฐ เช่น การวิเคราะห์ธาตุอาหาร ความช่วยเหลือด้านการตลาด
- 4) สร้างความพร้อมและความสามารถในการเข้าถึงปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพด้วยกลไกการสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ หรือ Start-up ให้สิทธิเอกชน/เกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูล เทคโนโลยี และโครงสร้างพื้นฐานของรัฐ และดึงดูดการลงทุนของบริษัทชั้นนำด้านเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่

แผนงานการพัฒนาสาขาการเกษตร (BCG – Agriculture Development)

ส่งเสริมการผลิตแม่นยำสูง (Precision Farming) ประสิทธิภาพสูง และเกษตรยั่งยืน การส่งเสริมการนำเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำไปประยุกต์ใช้ตั้งแต่ การเลือกชนิดพืชให้เหมาะสมกับสภาพดินในพื้นที่ ทรัพยากรน้ำ สภาพภูมิอากาศในแต่ละปี การใช้ปัจจัยการผลิตให้เหมาะสมกับความต้องการของชนิดพืช สัตว์ในแต่ละช่วงวัยและฤดูกาล เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่ เพิ่มผลกำไร และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ระบบควบคุมการให้น้ำแบบอัตโนมัติในแปลงผลิตพืชตามความชื้นสัมพัทธ์ การตรวจวิเคราะห์คุณภาพดินก่อนการใส่ปุ๋ย ให้เหมาะสมกับความต้องการของพืช รวมถึงการใช้โปรแกรมปุ๋ยสั่งตัด การเลี้ยงปลา ในระบบหนาแน่นสูง ระบบการผลิตพืชในระบบโรงเรือน (Smart Greenhouse) รวมถึงการพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อการติดตามตรวจสอบและพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลผลิตของพืชและการเลี้ยงสัตว์ เช่น การระบาดของโรคแมลง สภาพภูมิอากาศ ภัยธรรมชาติ เพื่อการบริหารจัดการของเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่งเสริมระบบการผลิตสินค้าเกษตร พรีเมียม (เน้นคุณภาพ โภชนาการ ความปลอดภัย และการผลิตที่ยั่งยืน) ส่งเสริมแนวคิด “ผลิตน้อยแต่สร้างรายได้มาก” ด้วยการยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรสู่สินค้าพรีเมียม ส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าถึงพันธุ์ดีที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง ผลักดันให้ระบบการผลิตเข้าสู่มาตรฐานการปฏิบัติทาง การเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP) การผลิตพืชในระบบโรงเรือน หรือการผลิตด้วยระบบ Plant Factory ซึ่งผลผลิตที่ได้มีคุณภาพ ความปลอดภัย และมีปริมาณสารสำคัญสูงและสม่ำเสมอ จัดให้มีระบบการตรวจสอบย้อนกลับได้ทั้งระบบ (Traceability) รวมถึงการหมุนเวียนการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างคุ้มค่าเพื่อให้สินค้าที่ผลิตเป็นสินค้าคาร์บอนต่ำ

เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

เกษตรปลอดภัย

เกษตรแปรรูป

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ประเด็น การเกษตร

เกษตรชีวภาพ

เกษตรอัจฉริยะ

ระบบนิเวศการเกษตร

กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13
“พลิกโฉมประเทศไทยสู่เศรษฐกิจสร้างคุณค่า สังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน”
(Transformation to Hi-Value and Sustainable Thailand)
หมวดหมู่ที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

1. ภาคการเกษตรของไทยได้รับการปรับโครงสร้างให้เป็นภาคการผลิตที่มีผลตอบแทนสูง
2. เกษตรกรสามารถเข้าถึงช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรที่หลากหลาย
3. โครงสร้างพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อภาคการเกษตร และเกษตรแปรรูปได้รับการพัฒนาให้เพียงพอต่อความต้องการและมีประสิทธิภาพ
4. เทคโนโลยีชีวภาพเพื่อแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลผลิตและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรได้รับการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.).2564. (ร่าง) ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 – 2569.

แหล่งที่มา: <https://waa.inter.nstda.or.th/stks/pub/2021/20200213-bcg-strategy-2564-2569.pdf> วันที่ สืบค้น 23 เมษายน 2564

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2564. กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13.

แหล่งที่มา: <https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=plan13> วันที่ สืบค้น 23 เมษายน 2564

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2564. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี. แหล่งที่มา: <http://nscr.nesdc.go.th> วันที่ สืบค้น 23 เมษายน 2564

บทสรุป แนวทางการพัฒนาการเกษตรโดยใช้ “โมเดลเศรษฐกิจ BCG”

เมื่อประมวลสังเคราะห์ข้อมูลจากยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13

นำมาเชื่อมโยงกับโมเดลเศรษฐกิจ BCG ในด้านที่เกี่ยวข้อง ได้เป็น 4 แนวทาง ดังนี้

1. การพัฒนาพืชเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่แบบแม่นยำสูง (Precision Farming) เพื่อผลิตสินค้าพรีเมียม มีมูลค่าสูง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
2. การพัฒนาพืชท้องถิ่นชนิดใหม่ พืชป่า เห็ด และพืชพื้นบ้านที่มาจากความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่ ด้านการสำรวจ รวบรวม พัฒนาเทคโนโลยีการผลิต คัดเลือกสายพันธุ์ การขยายพันธุ์ การแปรรูป และการสร้างมูลค่า
3. การพัฒนาพืชสมุนไพรพื้นถิ่น ด้านการคัดเลือกชนิด สายพันธุ์ การขยายพันธุ์ การผลิต การแปรรูป การสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์ เพื่อความมั่นคงทางสุขภาพ และการพึ่งตนเองด้านสมุนไพรในพื้นที่
4. การพัฒนาการผลิตพืชเพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร เช่น พืชผักปลอดภัย พืชผักอินทรีย์ พืชผสมผสาน พืชไร่พืชผักท้องถิ่นที่ให้คุณค่าทางโภชนาการสูง หรือโภชนาการที่สมดุล พืชอาหารที่นำเข้ามาจากภาคอื่นๆ พืชอาหารท้องถิ่นที่มีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการ

แนวทางการพัฒนาการจัดการผลิตพืชโดยใช้ “โมเดลเศรษฐกิจ BCG”

เกษตรอัตรัดถิ่นพื้นถิ่น

เกษตรปลอดภัย

เกษตรแปรรูป

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ประเด็น การเกษตร

เกษตรชีวภาพ

เกษตรอัจฉริยะ

ระบบนิเวศการเกษตร

1. พัฒนาพืชเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ การผลิตพืชแบบแม่นยำสูง (Precision Farming) เพื่อเป็นสินค้าพรีเมียม เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีมูลค่าสูง
2. พัฒนาพืชท้องถิ่น พืชป่า เห็ด และพืชที่มาจากความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่ ด้านเทคโนโลยีการผลิต คัดเลือกสายพันธุ์ การขยายพันธุ์ การแปรรูป และการสร้างมูลค่าพืช
3. พัฒนาพืชสมุนไพร การคัดเลือกชนิดพืช สายพันธุ์ การขยายพันธุ์ การผลิต การแปรรูป มาตรฐาน การสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์ เพื่อการพึ่งตนเองด้านสมุนไพรและเพื่อความมั่นคงทางสุขภาพ
4. พัฒนาการจัดการผลิตพืชเพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารของพื้นที่

นางสาวมนัญญา ไทยเศรษฐ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นายพิเชษฐ วิริยะพาหะ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

และคณะ ลงพื้นที่ตรวจราชการตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พื้นที่จังหวัดนราธิวาส

วันที่ 19 มิถุนายน 2564 นางสาวมนัญญา ไทยเศรษฐ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นายพิเชษฐ วิริยะพาหะ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร และคณะ ลงพื้นที่ตรวจราชการตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พื้นที่จังหวัดนราธิวาส ในการนี้ นายจิระ สุวรรณประเสริฐ ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัด และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ได้มาร่วมต้อนรับ และติดตามคณะดังกล่าว โดยการตรวจราชการครั้งนี้ เพื่อ

- เยี่ยมชมด้านชายแดนไทย-มาเลเซีย ณ เขื่อนป้องกันน้ำท่วม ถนนเจริญเขต ซอย 11 อ.สโงโก-ลก รับฟังบรรยายสรุปการก่อสร้างระบบป้องกันน้ำท่วม และตรวจเยี่ยมเขื่อนป้องกันน้ำท่วม เพื่อป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ชุมชน
- ตรวจเยี่ยมด้านตรวจพืชสุโข-ลก รับฟังบรรยายสรุปภารกิจของด่าน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้ความสนใจ การนำเข้า - ส่งออกพืชผักผลไม้ โดยเฉพาะทุเรียนและพริกสด โดยให้นโยบายให้พื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ เป็นแหล่งผลิต เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร และพัฒนาแปลงผลิตให้ได้มาตรฐาน GAP
- มอบใบรับรอง GAP ให้แก่เกษตรกร และเยี่ยมชม แปลงใหญ่ส้มโชกุน GAP ของนายถวิล ศรีจินลาน ณ บ้านน้ำขาว หมู่ที่ 3 ตำบลกายุคละ อำเภอแว้ง .จังหวัดนราธิวาส

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรตรัง

วันที่ 15 มิถุนายน 2564 ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรตรัง นางสุนันท์ วงศ์ชนะ ได้ให้เจ้าหน้าที่อบรมเกษตรกรโครงการสารวัตรเกษตรอาสาเพื่อสร้างเกษตรอาสาสาขาสารวัตรเกษตรในการทำหน้าที่เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ ในการเลือกซื้อและการใช้ปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้อง สามารถให้คำแนะนำเกษตรกรในพื้นที่ได้ เพื่อเป็นการสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดผลประโยชน์กับเกษตรกรมากยิ่งขึ้น รวมถึงสร้างเครือข่ายในการแจ้งเบาะแสการกระทำความผิด พรบ. วัตถุอันตราย สร้างเกษตรกรอาสาประจำศูนย์ (ศพก.) เป้าหมายในการอบรมเกษตรกร จำนวน 20 ราย ณ หมู่ 7 ตำบลกะลาเส อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง

เตือนภัยเกษตรกร

สับปะรด

ปัญหาควรรระวัง

โรคยอดเน่ารากเน่า

จากเชื้อรา *Phytophthora spp.*

ลักษณะอาการ

1. อาการที่ต้น ใบยอดมีสีซีดที่โคนใบหรือฐานใบ จะเน่าช้ามีสีขาวอมเหลือง ขอบแผลสีน้ำตาลส่งกลิ่นเหม็นเฉพาะตัว เมื่อถึงส่วนยอดจะหลุดโดยง่าย หากอาการรุนแรงกลุ่มใบตรงกลางต้นจะหักพับลงมา
2. อาการที่ราก อาการเริ่มแรกจะเห็นใบมีสีซีด คล้ายอาการที่ต้น ใบด้านล่างนี้มากกว่าปกติและแห้งตายเข้ามาจากปลายใบ ต้นจะชะงักการเจริญเติบโต รากมีแผลสีน้ำตาลเปื่อยและเน่าถึงหลุดออกมาจากดินได้โดยง่าย
3. อาการที่ผล ผลมีขนาดเล็ก ผลเน่าเป็นจุดสีเขียวย้ำเข้ม ผ่าดูภายในเนื้อเยื่อเป็นสีน้ำตาล

ข้อมูล : ข้อมูลเตือนภัยการเกษตร ระหว่างวันที่ 2-15 มิถุนายน 2564.

website : at.doa.go.th/ew

เข้าถึงเมื่อ 17 มิถุนายน 2564

แนวทางป้องกันแก้ไข

1. เลือกพื้นที่ปลูกที่ไม่เคยมีโรคระบาดมาก่อน
2. แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำดี ไม่ควรมีน้ำท่วมขัง และเมื่อมีน้ำท่วมขังควรระบายน้ำออก
3. ใช้ส่วนขยายพันธุ์จากแหล่งที่ไม่พบการระบาดของโรค
4. ก่อนปลูกแฉักหรือหน่อพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชเมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 20-40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 50-100 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟอสฟิสิกแอซิด 40 % SL อัตรา 50-60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร นาน 15-20 นาที
5. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบต้นเริ่มแสดงอาการของโรคให้พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชตามข้อ 4 ทุก 1 เดือน จำนวน 2 ครั้ง
6. ต้นที่เป็นโรครุนแรงควรขุดออกนำไปทำลายนอกแปลงปลูกแล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชตามข้อ 4 ลงดินบริเวณหลุมที่ขุด และต้นที่อยู่บริเวณโดยรอบเพื่อป้องกันการระบาดโดยรอบ
7. หลังเก็บเกี่ยวผลผลิต ให้นำส่วนต่างๆของพืชที่เป็นโรคไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก
8. ไม่นำเครื่องมือที่ใช้กับต้นเป็นโรคไปใช้ต่อกับต้นปกติและควรทำความสะอาดเครื่องมือก่อนนำไปใช้ใหม่ทุกครั้ง

เตือนภัยเกษตรกร ลอบกอบ

หนอนกินใต้ผิวเปลือก

ลักษณะอาการ

หนอนกัดกินทำลายอยู่ใต้ผิวเปลือกสีกระหว่าง 2-8 มิลลิเมตร ตามกิ่งและลำต้น ทำให้ต้นเป็นปุ่มปม เมื่อหนอนระบาดมากจะทำให้กิ่งแห้งและตาย ถ้าหนอนกัดกินตาดอกจะทำให้ตาดอกถูกทำลายและผลผลิตลดลง

แนวทางป้องกันแก้ไข

ใช้ไส้เดือนฝอย (*Steinernema carpocapsae*) อัตรา 50 ล้านตัวต่อน้ำ 20 ลิตร โดย 1 ต้นใช้น้ำ 2-3 ลิตร พ่น 2 ครั้ง ระยะเวลาห่างกัน 15 วัน ทั้งนี้ควรพ่นไส้เดือนฝอยในตอนเย็น (หลัง 17 นาฬิกา เพื่อหลีกเลี่ยงแสงอาทิตย์ในกรณีที่มีอากาศแห้งแล้ง และควรพ่นน้ำเปล่าให้ชุ่มชื้นก่อนพ่นไส้เดือนฝอย)

ข้อมูล : ข้อมูลเตือนภัยการเกษตร ระหว่างวันที่ 2 -15 มิถุนายน 2564. website : at.doa.go.th/ew เข้าถึงเมื่อ 17 มิถุนายน 2564

หมอพื้นบ้านตรง กับภูมิปัญญาการ ใช้สมุนไพร

ตะขบหิน ผักเป็ดแดง หมอสวรรค์ เพ็ชรนาคราช เทพธำโร ว่านสาวหลง สาวสันทราย ทรงบาดาล เสลดพังพอนตัวผู้ เสลดพังพอนตัวเมีย พืชินิล ไผ่
พญาเอ็นยัด ต้นเบาหวาน (ต้นเกล็ดปลา) ฟ้าทะลายโจร กะเพราแดง คนทีส่อ ว่านมหาปราบ พลเถื่อน ว่านหางช้าง ขมิ้นชัน ใบทองบั้ง ว่านน้ำ หัว
บอระเพ็ด หัสดำเทศ กระดุกโก๋แดง เม่าเหล็ก ปลาไหลเผือก สิงหโมรา ขอบนางแดง ไม้ค้อนตีหมา กำแพงเจ็ดชั้น สدابร้างสาบกาทะเล หัวร้อย
เจตมูลเพลิง กระทือ ตะขบนางเขา ว่านชักมดลูก ผักบั้งทะเล แก้มหมอมะละ ขมิ้นดำ สับเลือด หญ้าหนวดแมว โกงฐ กระล่ำยัก เทียน สีเสียด ระลูด เบ
กูด เบญจानी ตีนเป็ดเครือ เค้ายั้ง อังกาบ กำยาน แซ่มี้าทะลาย เค้าเมื่อย ขมิ้นเครือ ย่านตีเมียเปือยอย่าง หางไหลแดง ใบเสียด เปลือกปืบ ว่านนางคล้า
เต่าเกียด ขลุ่ ระยอม ยาหนูตัน มะกา กระท่อมขี้หมู เเสียงขร่า พังกูเขียว กุหลาบหิน กีบม้า ส้มซ่า ทรงแถก ตองแตก ใบแก้ว ไผ่เถื่อนห้า รวง
แผ่นแส่นห้า ลูกใต้ใบ มะตุ้ม กานพลู มะเขือพวง เค้าวัลย์เปรียง ทองพันชั่ง อักคีขวา ย่านาง หมากหมก ย่านเอ็น หย้างวงช้าง สาควิลาส ก้างปลา
น้ำมันราชสีห์ ระฆังแดง ดอกไม้จีน ไม้ตำเสา ขี้เหล็ก กระดุกโก๋ หนอนตายยาก เค้าโคคลาน ผักลิ้นผี หนวดแมว คนทา เค้ายายม่อม ไพล เตะ
ทับทิม กระโดน อ้อลาย ว่านตะขบหิน ผักเป็ดแดง หมอสวรรค์ เพ็ชรนาคราช เทพธำโร ว่านสาวหลง สาวสันทราย ทรงบาดาล เสลดพังพอนต
เสลดพังพอนตัวเมีย พืชินิล ไผ่น้ำ พญาเอ็นยัด ต้นเบาหวาน (ต้นเกล็ดปลา) ฟ้าทะลายโจร กะเพราแดง คนทีส่อ ว่านมหาปราบ พลเถื่อน ว่านหางช
ขมิ้นชัน ใบทองบั้ง ว่านน้ำ หัว
ลภัสสรดา อักษรเนียม และอัจฉิมา จิตรกวิน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรตรัง
สาบร้างสาบกาทะเล หัวร้อยรู เจตมูลเพลิง กระทือ ตะขบนางเขา ว่านชักมดลูก ผักบั้งทะเล แก้มหมอมะละ ขมิ้นดำ สับเลือด หญ้าหนวดแมว

“หมอพื้นบ้านหรือแพทย์แผนไทย” เป็นภูมิปัญญาที่ใช้ดูแลสุขภาพและรักษาโรคร้ายของคนไทยมาช้านาน มีการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นผสมผสานกับวัฒนธรรมในท้องถิ่น การแพทย์แผนไทยประกอบด้วยองค์ความรู้ และภูมิปัญญาหลายด้าน ทั้งการนวด อบ ประคบ ซึ่งภูมิปัญญาการใช้สมุนไพรเพื่อการรักษาโรคร้ายก็เป็นองค์ความรู้ที่ได้รับการสืบทอดมาจนปัจจุบัน โดยมีความหลากหลายและเป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันไปตามแต่ละสังคม วัฒนธรรม กลุ่มชาติพันธุ์ และรูปแบบการรักษา ดังนั้นพืชสมุนไพรไทยจึงมีบทบาทสำคัญอย่างหนึ่งในการรักษาโรคร้ายมาแต่ครั้งโบราณ (สุพัฒน์ และคณะ, 2556)

จังหวัดตรังเป็นจังหวัดที่มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่างๆ อันอุดมสมบูรณ์ และมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่โดดเด่นซึ่งสืบทอดต่อกันมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน เป็นเมืองที่มีศักยภาพทางด้านภูมิศาสตร์ ลักษณะภูมิประเทศทั่วไปเป็นเทือกเขาสูงทางด้านตะวันออกของจังหวัด และมีภูเขากระจายตัวทั่วไปทางด้านตะวันตก พื้นที่ตอนกลางและด้านตะวันออกเป็นที่เนิน ที่ราบสูงลอนลาด ที่ราบลุ่มแม่น้ำ และที่ราบเชิงเขา และมีที่ราบชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกของจังหวัด (กรมทรัพยากรธรณี, 2550) จึงไม่เพียงแต่เป็นแหล่งอาหารตามธรรมชาติ แต่ยังเป็นที่เกิดพืชพันธุ์สมุนไพรหลากหลายประเภท ที่ถูกนำมาใช้ในการดูแลสุขภาพและรักษาโรคตามแบบฉบับของหมอพื้นบ้าน

การใช้ประโยชน์ของสมุนไพรในประเทศไทยถึงแม้จะมีการใช้มาอย่างยาวนาน แต่ก็ยังไม่กว้างขวางและแพร่หลายในหมู่ประชาชน โดยเฉพาะหมอพื้นบ้านและภูมิปัญญาการใช้สมุนไพรในจังหวัดตรัง ซึ่งมีอยู่มากมายหลายอย่าง แต่มีลักษณะที่กระจัดกระจายไม่มีการจัดเก็บและบันทึกไว้อย่างเป็นรูปแบบ รวมทั้งไม่มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่คนรุ่นใหม่ จึงมีแต่จะเลือนหายไปทีละเล็กละน้อย อาจมีโอกาที่จะสูญหายและสาบสูญได้ในที่สุด ดังนั้นศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรตรัง จึงได้ดำเนินการสำรวจหมอพื้นบ้าน รวบรวมพืชสมุนไพรประจำถิ่นและภูมิปัญญาการใช้สมุนไพรในจังหวัดตรัง

ในเบื้องต้นได้ดำเนินการสัมภาษณ์หมอฟันบ้านในจังหวัดตรัง จำนวน 9 ราย สมุนไพรที่ได้จากการสัมภาษณ์ จำนวน 111 ชนิด ได้แก่ แซ่ม้าทะเล ยางเมื่อย ขมิ้นเครือ ย่านตีเมียเปื่อย่าง ทางไหลแดง ใบเสนียด เปลือกปืบ ว่านนางคล้า หัวเต่าเกียด ขลุ่ ระยอม ยาหนูตัน มะกา กระท่อมชี้หมู เฉียงพร้าว พันงูเขียว กุหลาบหิน กีบม้า ส้มซ่า ทรงแก ตองแตก ใบแก้ว ไฟเดือนห้า รางจืด ฝนแสนท่า ลูกใต้ใบ มะตูม กานพลู มะเขือพวง เถาวัลย์เปรียง ทองพันชั่ง อักศิชา ย่านาง หมากหมก ย่านเอ็น หล้างวงช้าง สาควิลาส ก้างปลาแดง น้ำมันราชสีห์ ชะมวง อ้อยแดง ดอกไม้จีน ไม้ตำเสา ชี้เหล็ก กระดุกไก่ หนอนตายยาก เถาโคคลาน ผักเสี้ยนผี หนวดแมว คนทา เถายายม่อม ไพล เตยหนู ทับทิม กระโดน อ้อลาย ว่านตะขาบหิน ผักเป็ดแดง นมสวรรค์ เพ็ชรนาคราช เทพธำโร ว่านสาวหลง สาวสันทราย ทรงบาดาล เสลดพังพอน ตัวผู้ เสลดพังพอนตัวเมีย ฟินนิล ใผ่น้ำ พญาเอ็นยัด ต้นเบาหวาน (ต้นเกล็ดปลา) ฟ้าทะเลยาโจร กะเพราแดง คนทีสอ ว่านมหาปราบ พลุเถื่อน ว่านหางช้าง ขมิ้นชัน ใบทองบั้ง ว่านน้ำ หัวหมู บอระเพ็ด หัสดำเทศ กระดุกไก่แดง เม่าเหล็ก ปลาไหลเผือก สิงห์โมรา ขอบนางแดง ไม้ค้อนตีหมา กำแพงเจ็ดชั้น สาบแร้งสาบกาทะเล หัวร้อยรู เจตมูลเพลิง กระทือ ตะขบนางเขา ว่านชักมดลูก ผักบุงทะเล แก้มหมอกทะเล ขมิ้นดำ สบู่เลือด หล้าหนดแมว โกลฐ กระลำพัก เทียน สีเสียด ชะลูด เบญจกุล เบญกานี ดินเป็ดเครือ เถายัง อังกาบ กายาน และได้นำสมุนไพรมาปลูกขยายพันธุ์ สำหรับการอนุรักษ์ไว้ภายในศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรตรัง จำนวน 7 ชนิด ได้แก่ ทรงบาดาล เสลดพังพอนตัวผู้ เสลดพังพอนตัวเมีย ใผ่น้ำ ว่านสาวหลง เทพธำโร และฟินนิล

นายสมปอง พูลสวัสดิ์ อายุ 75 ปี 146 ม.5 ต.วังมะปราง อ.วังวิเศษ จ.ตรัง

ความเชี่ยวชาญ : หมอสมุนไพร หมอสมุนไพร หมอไหว้ภูมิบ้าน ไหว้เจ้าที่

ภูมิปัญญาการใช้สมุนไพร: รักษาโรคกระเพาะอาหาร ใช้หัวไพล หัวกระทือ และการบูร โรดสะเก็ดเงิน ใช้ผักบุงทะเล แก้มหมอกทะเล (เห็อกปลาหมอ) และเตยหนู สมุนไพรด้านพิษงู ตะขาบ เช่น เสลดพังพอน รากชี้เหล็ก ขมิ้นดำ รักษาเมเร็งปากมดลูกโดยใช้สบู่เลือด ม้ากระทือใบโรง ใช้ดองกับสุราหรือใช้ต้มดื่มช่วยบำรุงกำลัง เป็นยาอายุวัฒนะ

นายเพิ่ม ชัยแก้ว อายุ 90 ปี 45 ม.7 ต.นาหมื่นศรี อ.นาโยง จ.ตรัง

ความเชี่ยวชาญ : แพทย์แผนไทย หมอสมุนไพร

ภูมิปัญญาการใช้สมุนไพร: ภูเก็ต ใช้เสลดพังพอนตัวผู้ ใช้หญ้าหนดแมวในการขับนิ่ว เป็นยาขับปัสสาวะ ขับกรดยูริกที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดโรคเกาต์ รากคนทา แก้วทองร่วง บิดลดความร้อนในร่างกาย กระทุ้งพิษไข้พิษ ไข้กาฬ ใช้หัวลมทุกชนิด แก้วใช้เส้น ใช้เหนื่อ และใช้พิษ แก้วร้อนในกระหายน้ำ เป็นต้น

4. นายศรี แก้วลาย อายุ 68 ปี 220 ม.4 ต.คลองขี้ล้อม อ.กันตัง จ.ตรัง

ความเชี่ยวชาญ : หมอสมุนไพร ทำแปลงรวบรวมสมุนไพร แปรรูปสมุนไพรและผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร

ภูมิปัญญาการใช้สมุนไพร: น้ำมันเหลือง ทำจากพืชสมุนไพรชนิดต่างๆ เช่น ไพล ขมิ้นอ้อย น้ำมันมะพร้าว น้ำมันงา เมนทอล และการบูร ทำยาหม่องบ้านปากอ ปลูกรวบรวมสมุนไพรหลากหลายชนิด เช่น เทพธำโร ฟินนิล กระดุกไก่แดง เม่าเหล็ก ฝนแสนท่า ปลาไหลเผือก สิงห์โมรา เป็นต้น

หมอฟันบ้านในจังหวัดตรัง และภูมิปัญญาการใช้สมุนไพร

นายสิทธิพงษ์ วังเมือง อายุ 64 ปี 18/1 ม.4 ต.คลองซี้ล้อม อ.กันตัง จ.ตรัง

ความเชี่ยวชาญ : แพทย์แผนไทย หมอสมุนไพร

ภูมิปัญญาการใช้สมุนไพร: ยากระดูกทับเส้น ประกอบด้วย ลูกจันทร์ ดอกจันทร์ กระวาน กานพลู เบญจกุล ยาสตรีสาวเสมอ ประกอบด้วย เทียนดำ เทียนขาว เบญจกานี สีเสียด ฯลฯ ยาบำรุงโลหิต ประกอบด้วย โกฎทั้ง 5 เทียนทั้ง 5 ชะลูด กระลำพัก เบญจกุล และอื่นๆ ยาเสริมสร้างเอ็นที่พิการ ประกอบด้วย เถาตีนเป็ดเครือ เถาเอ็นอ่อน โคลกลาน ไพล เถาวัลย์เปรียง เถายั้ง ใบอังกาบ กายาน ฯลฯ ยาแก้หวัด ไอ เจ็บคอ ใช้ฟ้าทะลายโจร และมะแว้งเครือ เป็นต้น นอกจากนี้บริเวณบ้านปลูกรวบรวมสมุนไพรกว่า 700 ชนิด

นายหมัด บางเหริยง อายุ 69 ปี 87 ม.9 ต.ทุ่งกระปือ อ.ย่านตาขาว จ.ตรัง

ความเชี่ยวชาญ : การนวดเส้นเอ็น การต่อกระดูก รักษาอัมพฤกษ์ อัมพาต โรคเหน็บชาและสมุนไพรการบำรุงโลหิตสตรี

ภูมิปัญญาการใช้สมุนไพร: สมุนไพรการนวดเส้นเอ็น ประกอบด้วย ย่านเอ็น ใบทองบั้ง และน้ำมันมะพร้าว ทำเป็นลูกประคบ โรคเหน็บชา ใช้สมุนไพรแห้ง ประกอบด้วย ว่านน้ำ 2 สลึง หัวหมู 2 สลึง รากดอกแค 2 สลึง ใบสะเดา 2 สลึง ผลกระวาน 2 สลึง ขมิ้นอ้อย 2 สลึง กระเทียม 2 สลึง บอระเพ็ด 2 สลึง หัสดำเทศ 2 สลึง บดรวมกับ มหาหิงค์ 2 สลึง และเกลือสินเธาว์ 3 สลึง ผสมน้ำผึ้งรวง รับประทานเป็นยาลูกกลอน

นายน้อม อั้นเย็ก อายุ 73 ปี 60/3 ม.9 ต.ทุ่งกระปือ อ.ย่านตาขาว จ.ตรัง

ความเชี่ยวชาญ : หมอพิธีกรรม หมอสมุนไพร ยาชูกำลัง ลมพิษ

ภูมิปัญญาการใช้สมุนไพร: ยาชูกำลัง ประกอบด้วย ขอบนางแดง ไม้ค้อนตีหมา กำแพงเจ็ดชั้น อย่างละ 1 กำมือ โดยนำตัวยามาตากให้แห้ง ต้มใส่น้ำพอท่วมยา ต้มก่อนนอน 1 แก้วเป็ก โรคลมพิษ ใช้สาบแร้งสาบกาทะเล ทำให้ละเอียดผสมน้ำมันมะนาว ทาบริเวณที่เป็นลมพิษ

8. นายธงชัย แสงจันทร์ อายุ 66 ปี 109 ม.4 ต.นาชุมเห็ด อ.ย่านตาขาว จ.ตรัง

ความเชี่ยวชาญ : แพทย์แผนไทย รักษาเส้น กระดูก กระดูกทับเส้น หมอสมุนไพร

ภูมิปัญญาการใช้สมุนไพร: โรคลมพิษ ใช้ว่านมหาปราบส่วนหัว หรือใบพลูเถื่อนบดผสมกับแอลกอฮอล์ นำไปพ่นบริเวณที่เป็นลมพิษ เถาย่านางแดงช่วยบำรุงธาตุในร่างกาย ช่วยบำรุงหัวใจ แก้โรคหัวใจบวม ช่วยล้างสารพิษในเลือด รากหรือเหง้าใช้เป็นยาแก้ไข้ คนที่สอ ใช้ใบ แก้ไอขับเสมหะ ไพล ใช้ทำน้ำมันนวดและลูกประคบ ว่านหางช้าง ช่วยบำรุงร่างกาย

หมอพื้นบ้านในจังหวัดตรัง และภูมิปัญญาการใช้สมุนไพร

นายจิต บุญเลื่อง อายุ 80 ปี 49 ม.1 ต.วังมะปรางเหนือ อ.วังวิเศษ จ.ตรัง
ความเชี่ยวชาญ : แพทย์แผนไทย ประธานกลุ่มหมอพื้นบ้าน ประชาชนชาวบ้าน
หมอนวด

ภูมิปัญญาการใช้สมุนไพร: ผลิตสมุนไพรสำหรับใช้ทำยาตอง ยาหอมเทพจิต ใช้
เป็นยาภายนอก น้ำมันแก้ปวดเมื่อย ยาพิมเสนน้ำ สำหรับใช้ภายนอก บรรเทา
อาการวิงเวียน ศีรษะ หน้ามืด ถอนพิษจากแมลงหรือสัตว์มีพิษบางชนิด มีความ
เชี่ยวชาญในการรักษา โรคริดสีดวงจมูก นำใบเหมก ปูนขาว หัวกระเทียม และเปลือกข่อย อย่างละ 1 ส่วน มหาหิงค์
ครึ่งส่วน นำทั้งหมดมาตากแห้งผสมรวมกันใช้สูบวันละ 3 ครั้ง นาน 15 วัน โรคมอมแห้งแรงน้อย (อ่อนเพลีย) จัดทำยา
สำหรับรับประทาน ประกอบด้วย น้ำผึ้งรวง 1 ช้อน พริกไทย 7 เม็ด ตำละเอียด ไข่ไก่เอาแต่ไข่แดงปรุงรวมกัน
รับประทานทุกวัน วันละ 1 ครั้ง หลังอาหารนาน 7 วัน โรคนิว นำสมุนไพร 5 ชนิด ประกอบด้วย สารส้ม รากส้มกุ่ม
หัวสับประรดเขียว รากหญ้าคา หัวเตยหอม นำมาต้มรวมกัน ต้มครั้งละ 1 ถ้วยชา วันละ 3 ครั้ง ก่อนอาหาร ดื่มน้ำ
15 วัน

นายนาย รอดรัตน์ อายุ 69 ปี 96 ม.2 ต.วังมะปราง อ.วังวิเศษ จ. ตรัง

ความเชี่ยวชาญ : แพทย์แผนไทย หมอสมุนไพร

ภูมิปัญญาการใช้สมุนไพร: ยาห้าราก (แก้วห้าดวง) ประกอบด้วย รากชิงชี รากย่านาง
รากคนทา รากมะเดื่อชุมพร รากท้าวยายหม่อม แก้ไข้พิษ ไข้กาฬ ริม ภูสวัต ขย้มดินหมา
น้ำมันว่าน ประกอบด้วยสมุนไพรกว่า 100 ชนิด ใช้ขนาดคล้ายเส้น แก้ปวดเมื่อย
ผลกระทิง ช่วยแก้โรคผิวหนัง ผื่นคัน และเป็นยาแก้เจ็บฟัน หนุมานประสานกาย
แก้แพ้อากาศ แก้หอบหืด หลอดลมอักเสบ ขยายหลอดลม หัวดี เจ็บคอ ไอเรื้อรัง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง:

สุพัฒน์ ศรีสวัสดิ์ พนม สุขจันทร์ จารุวรรณ ประดับแสง และสมนึก ลิ้มเจริญ, 2556. พืชสมุนไพรประจำ
ถิ่นและภูมิปัญญาการประยุกต์ใช้สำหรับการแพทย์พื้นบ้านในจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสาร
มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. 14-27.

กรมทรัพยากรธรณี. 2550. การจำแนกเขตเพื่อการจัดการด้านธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณี จังหวัด
ตรัง. กรุงเทพฯ: หน้า 9

แนะนำหน่วยงาน : กลุ่มควบคุมตามพระราชบัญญัติ สวพ.8

เป็นหน่วยงานที่ตั้งอยู่ภายในที่ตั้งของสำนักวิจัย

และพัฒนากาเกษตรเขตที่ 8

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

1. ควบคุม กำกับดูแล บังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติ 3 ฉบับ (ปุ๋ย วัตถุอันตราย และพันธุ์พืช) ที่กรมวิชาการเกษตรรับผิดชอบในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
2. ประสานงานและร่วมดำเนินงานเกี่ยวกับการควบคุม กำกับดูแล บังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติ 3 ฉบับ ที่กรมวิชาการเกษตรรับผิดชอบกับหน่วยงานภายในและภายนอก สำนักวิจัยและพัฒนากาเกษตรเขตที่ 8
3. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

อัตรากำลัง มีบุคลากรทั้งสิ้น จำนวน 9 คน

1. ข้าราชการ 2 คน ประกอบด้วย
 - นักวิชาการเกษตรระดับชำนาญการ 1 คน
 - เจ้าพนักงานการเกษตรระดับปฏิบัติการ 1 คน
2. พนักงานราชการ 7 คน ประกอบด้วย
 - นักวิชาการเกษตร 1 คน
 - นิติกร 1 คน
 - เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 1 คน
 - เจ้าพนักงานการเกษตร 1 คน
 - เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล 1 คน
 - พนักงานประจำสำนักงาน 2 คน

กลุ่มควบคุมตามพระราชบัญญัติ สวพ.8

แผนการดำเนินงานปีงบประมาณ 2564

1. ออกใบอนุญาตตาม พ.ร.บ. ปุ๋ย พ.ร.บ.วัตถุอันตราย และ พ.ร.บ.พันธุ์พืชจำนวน 2,300 ฉบับ
2. ตรวจร้านจำหน่ายปัจจัยการผลิต จำนวน 750 ครั้ง
3. ตรวจร้านที่เข้าร่วมโครงการ Q-Shop จำนวน 60 ครั้ง
4. ตรวจโรงงานผู้ผลิตปุ๋ย จำนวน 18 โรงงาน
5. ตรวจแปลงเพาะชำต้นกล้าปาล์มน้ำมัน จำนวน 40 แปลง
6. อบรมสารวัตรเกษตรอาสา จำนวน 160 ราย

สถานที่ติดต่อ

กลุ่มควบคุมตามพระราชบัญญัติ

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8

ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

เบอร์โทรศัพท์ 0-7444-5905-6 ต่อ 112

บรรณาธิการ

รัชชานันท์ สระโณ
สวพ.8 สงขลา

ประธานงาน คกก.ค่าง

หฤษณ์ คกก.ค่าง
ศวพ.สงขลา

ศิวทัต พันธุ์มณี
สวพ.8 สงขลา

อันทรวิชร์ พันธุ์โชค
สวพ.8 สงขลา

ศิลปกรรมรูปเล่ม

อธัมภ์ สุกการ
ศวพ.พัทลุง

ชานนท์ เจ็นเนฮา
ศวพ.สตูล

เรียบเรียง

สาวิตร์ เขมวงศ์
สวพ.8 สงขลา

อาอี๊ยะ ละไบจี
ศวพ.สตูล

เขมม์การ์ โคมพัตร์
สวพ.8 สงขลา

ปฐุม คกก.ค่าง
สวพ.8 สงขลา

คณะที่ปรึกษา

จิระ สุวรรณประเสริฐ	ผอ.สวพ.8
พิทักษ์ พรหมเทพ	ผอ.ศวพ.นราธิวาส
โนรี อิสมะแอ	ผอ.ศวพ.ปัตตานี
บุญญา ศังคมนตรี	ผอ.ศวพ.สงขลา
เพ็ญม วุ่นซิว	ผอ.ศวพ.เรือเสาะ
นันทิการ์ เสนแก้ว	ผอ.ศวพ.พัทลุง
ไพศอล หะยีสาและ	ผอ.ศวพ.ยะลา
ชรินทร์ ศิริขันตยกุล	ผอ.ศวพ.สตูล
สุคนธ์ วงศ์ชนะ	ผอ.ศวพ.ตรัง
ศิริกุล โกกัฬา	ผอ.กลุ่มถ่ายทอดเทคโนโลยี
อภิญญา สุราวุธ	ผอ.กลุ่มวิชาการ
สรัญญา ช่วงพิมพ์	ผอ.กลุ่มพัฒนาการตรวจสอบพืช และปัจจัยการผลิต
เพ็ญทิพย์ ณ พัทลุง	รักษาการในตำแหน่ง
จิตรา อินเกตู	ผอ.กลุ่มควบคุมตามพระราชบัญญัติ รักษาการในตำแหน่ง
	ผอ.กลุ่มประสานและบริหารนโยบาย

คณะทำงานประชาสัมพันธ์

พัชรีย์ ฮกอิน
รัตนา บัวแก้ว
สุรพงษ์ ศรีเพ็ญ
ณัฐรา ๙สงแก้ว
สายใหม่ นพรัตน์
ปิยนฎา หงส์อาจ
สุธาสินี ๙สงมณี
ชญาพร เทพดนตรี
เยาวลักษณ์ ๙สงแก้ว
วรรณวิสาข์ ประจวรรณ

โต้เกษตร

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 สงขลา
กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์